

คู่มือ

แนวทางการปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต

เรื่อง

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๑๐๓

สำนักกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

คำนำ

การจัดทำคู่มือเล่มนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งตามเจตนารมณ์ของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มิได้ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐรับทรัพย์สินจากบุคคลใดๆ ที่เป็นสินน้ำใจโดยเด็ดขาด แต่การรับทรัพย์สินข้างต้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องคำนึงถึงหลักการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมจากการรับทรัพย์สินนั้นๆ ด้วย หากการรับทรัพย์สินนั้นจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนหรือเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐก็ไม่ควรรับทรัพย์สินจากบุคคลใดๆ ที่ได้หยิบยื่นให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

คู่มือเล่มนี้ จึงได้นำเสนอกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในมาตรา ๑๐๓ ที่ได้บัญญัติการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมที่เกิดจากการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประกอบกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม จะเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับประมวลจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังนั้น

หากเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความเข้าใจในหลักการรับทรัพย์สินซึ่งเป็นต้นเหตุที่จะเป็นตัวนำทางให้เกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมและเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความรู้ความเข้าใจและหลีกเลี่ยงการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากการให้กันในโอกาสต่างๆ ก็จะเป็นผลดีและเป็นการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้มีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตในภาครัฐและเป็นการลดการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนซึ่งเป็นเป้าหมายของส่วนราชการ ที่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและไม่มีประโยชน์ส่วนบุคคลแอบแฝงที่เป็นผลพวงมาจากการได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด และหากเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถแยกแยะเรื่องการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด มิให้มามีอิทธิพลในการปฏิบัติหน้าที่ได้แล้ว ก็จะส่งผลดีต่อประเทศชาติและเกิดผลดีต่อส่วนรวมเป็นอย่างยิ่ง

คณะกรรมการ ป.ป.ช.

๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕

สารบัญ

หน้า

บทที่ ๑

หลักเกณฑ์ในการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๙

๑. การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามความในมาตรา ๑๐๓
กับการห้ามดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามความในมาตรา ๑๐๐ ๑๐

๒. การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามความในมาตรา ๑๐๓
กับการให้หรือการรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือการรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
พ.ศ. ๒๕๔๔ ๑๖

๓. การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามความในมาตรา ๑๐๓
กับการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๑๙

บทที่ ๒

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ๒๓

๑. กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต ๒๓

	หน้า
๒. ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๓	๒๕
๓. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของ เจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๔	๒๙
บทที่ ๓	
การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามกฎหมาย ป.ป.ช.	๓๗
๑. เจ้าหน้าที่ของรัฐและองค์ประกอบของกฎหมายตามมาตรา ๑๐๓	๓๗
๑.๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐ	๓๗
๑.๒ องค์ประกอบของกฎหมายตามมาตรา ๑๐๓	๔๑
๒. บทกำหนดโทษสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับทรัพย์สินฝ่าฝืนกฎหมาย	๔๗
๒.๑ โทษทางอาญาตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต	๔๗
๒.๒ การรับทรัพย์สินที่เป็นการรับสินบนตามกฎหมาย	๔๗

หน้า

บทที่ ๔

แนวทางปฏิบัติในการรับทรัพย์สินตามมาตรา ๑๐๓ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	๔๙
๑. การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดในระหว่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๔๙
๒. การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดในภายหลังที่ได้พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๕๐

บทที่ ๕

บทสรุป	๕๓
บรรณานุกรม	๕๘
ภาคผนวก	๕๙

ตัวอย่างคดีการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา
ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเรื่อง
หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของ
เจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๓

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของ
เจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๔

บทที่ ๑

หลักเกณฑ์ในการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

การรับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ สามารถจำแนกได้เป็นสองกรณี ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐ จะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดได้จะต้องเป็นกรณีที่มีกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับได้ ประการหนึ่งกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมชาติ ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดในประการต่อมา

ในกรณีข้างต้นจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการรับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกตำแหน่ง ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามความในมาตรา ๑๐๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย จึงได้แก่บุคคล ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่ง

ทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจ หรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใด อย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของ เจ้าหน้าที่ของรัฐจากบุคคลในโอกาสต่างๆ จะเป็นสาเหตุหนึ่งที่เป็นต้นเหตุ ของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ในการ ปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่สืบเนื่องมาจากการได้รับทรัพย์สินหรือ ประโยชน์อื่นใด กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ใน การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดไว้เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกตำแหน่ง ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย

๑. การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามความในมาตรา ๑๐๓ กับการห้ามดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามความใน มาตรา ๑๐๐

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็น รูปแบบหนึ่งของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ ส่วนรวมและเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประกอบกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดรัฐสภาได้ตรากฎหมายไว้

เป็นการเฉพาะ ซึ่งหากเจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจะต้องได้รับโทษทางอาญา หลักการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาตรา ๑๐๓ จึงเป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในทุกตำแหน่ง โดยไม่จำเป็นต้องประกาศกำหนดตำแหน่ง อย่างเช่น การห้ามดำเนินกิจการตามความในมาตรา ๑๐๐ ดังนั้น การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงต้องปฏิบัติตามความในมาตรา ๑๐๓ กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินได้จะต้องเป็นกรณีที่มีกฎหมาย หรือกฎข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอนุญาตให้รับได้ ซึ่งรวมถึงการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ดังนั้น กฎเกณฑ์ในเรื่องการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ตามมาตรา ๑๐๓ และตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด จึงได้นำไปใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีในการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยอนุโลมด้วย ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดได้ปฏิบัติในการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ฝ่าฝืนจะต้องได้รับโทษตามมาตรา ๑๒๒ ได้แก่การระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งเป็นหลักการเดียวกันกับการห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินกิจการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ตามความในมาตรา ๑๐๐ แต่ในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการตามความในมาตรา ๑๐๐ นั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องห้ามดำเนินกิจการ และต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่ได้ประกาศกำหนดตำแหน่งที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการตามความในมาตรา ๑๐๐ หากเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินกิจการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และมีการดำเนินกิจการในลักษณะเดียวกันกับที่ต้องห้าม ตามความในมาตรา ๑๐๐ ก็ตาม เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ฝ่าฝืนก็จะมีคามผิดตามกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้มีการบัญญัติห้ามไว้เป็นการเฉพาะแล้วแต่กรณี แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่ได้ประกาศกำหนดตำแหน่งให้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการตามความในมาตรา ๑๐๐ นั้น ก็จะต้องรับโทษในทางอาญาตามมาตรา ๑๒๒ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตซึ่งได้บัญญัติลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติ มาตรา ๑๐๐

มาตรา ๑๐๑ หรือมาตรา ๑๐๓ โดยการระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งรวมถึงการห้ามดำเนินกิจการที่เป็นการดำเนินกิจการของคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ประกาศกำหนดตำแหน่ง มิให้ดำเนินกิจการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ตามความในมาตรา ๑๐๐ ไว้ด้วย โดยให้ถือว่าการดำเนินกิจการของคู่สมรสดังกล่าวเป็นการดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งในกรณีนี้หากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดพิสูจน์ได้ว่า ตนมิได้รู้เห็นยินยอมด้วยในการที่คู่สมรสของตนดำเนินกิจการตามมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นไม่มีความผิด

การดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นการต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ตามความในมาตรา ๑๐๐ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้แก่การดำเนินกิจการดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือ ดำเนินคดี

(๓) รับสัมปทานหรือคงถือน้ำมันซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีกฎหมายบัญญัติห้ามมิให้ดำเนินกิจการหรือมีการกระทำที่เป็นการกีดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมไว้เป็นการเฉพาะ เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา นายกรัฐมนตรีและ รัฐมนตรี สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น จึงต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่างๆ อีกด้วย เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๒๘ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นต้น แต่สำหรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่นและรองผู้บริหารท้องถิ่น เป็นตำแหน่งที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ประกาศกำหนดตำแหน่งมิให้ดำเนินกิจการตามความในมาตรา ๑๐๐ แล้ว ดังนั้น หากมีการฝ่าฝืนก็จะต้องรับโทษตามมาตรา ๑๒๒ ของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๒. การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามความในมาตรา ๑๐๓ กับการให้หรือการรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือการรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการรับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับทรัพย์สินจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในการรับทรัพย์สินโดยธรรมจรรยาและตามกฎหมาย มาตรา ๑๐๓ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแล้วก็ตาม แต่ในการให้หรือรับทรัพย์สินนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นข้าราชการพนักงานและลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐที่เป็นส่วนราชการหรือหน่วยงานที่อยู่ในการกำกับดูแลของรัฐทุกระดับทั้งในราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจ ในการให้หรือการรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐข้างต้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งมีหลักการที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติเป็นการเพิ่มเติมในส่วนที่มีได้กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์ของการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์

อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ ดังต่อไปนี้เพิ่มเติมด้วย

๒.๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องไม่ให้ของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวซึ่งได้แก่คู่สมรส บุตร บิดา มารดา พี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดามารดาเดียวกัน เว้นแต่เป็นการให้ที่เป็นปกติประเพณีนิยมที่มีการให้ของขวัญแก่กันและของขวัญที่ให้นั้นจะมีราคาหรือมูลค่าเกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.กำหนดไว้มิได้ ทั้งนี้ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามมาตรา ๑๐๓ รวมถึงการห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐจะทำการเรียกรับเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดหรือใช้เงินสวัสดิการใดๆ เพื่อมอบให้หรือจัดหาของขวัญให้ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชา ไม่ว่ากรณีใดๆ เจ้าหน้าที่ของรัฐก็ไม่สามารถดำเนินการเรียกรับในกรณีข้างต้นได้

๒.๒ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นผู้บังคับบัญชา จะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้อยู่ในการบังคับบัญชามีได้ เว้นแต่เป็นการรับทรัพย์สินโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ตามปกติประเพณีนิยมที่มีการให้ของขวัญแก่กัน) ซึ่ง

ผู้บังคับบัญชา รวมถึงผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าหน่วยงานที่แบ่งเป็นการภายในของหน่วยงานของรัฐและผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงกว่าและได้รับมอบหมายให้มีอำนาจบังคับบัญชาหรือกำกับดูแล

๒.๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐมิได้ เว้นแต่เฉพาะกรณีการรับของขวัญที่ไปตามปกติประเพณีนิยมและของขวัญมีมูลค่าไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดไว้สำหรับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในกรณีนี้ได้แก่การห้ามรับของขวัญจากผู้ซึ่งมีคำขอให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น การขอใบรับรอง การขอให้ออกคำสั่งทางปกครอง การร้องเรียน หรือการรับของขวัญจากผู้ประกอบธุรกิจ หรือมีส่วนได้เสียในธุรกิจที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การได้รับสัมปทาน หรือการรับของขวัญจากผู้ซึ่งกำลังดำเนินกิจการใดๆ ที่มีหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ควบคุมหรือกำกับดูแล เช่น การประกอบกิจการโรงงาน หรือธุรกิจหลักทรัพย์ เป็นต้น

๒.๔ การฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ สำหรับเจ้าหน้าที่

ของรัฐที่เป็นข้าราชการการเมือง ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นประพฤติปฏิบัติไม่เป็นไปตามคุณธรรมและจริยธรรม และให้ดำเนินการตามระเบียบที่นายกรัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีว่าด้วยมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการการเมือง

สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นข้าราชการประเภทอื่นหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจ ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดทางวินัย และให้ผู้บังคับบัญชา มีหน้าที่ดำเนินการให้มีการลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

๒.๕ เพื่อเป็นการเสริมสร้างให้เกิดทัศนคติในการประหยัดแก่ประชาชน ในการแสดงความยินดี การแสดงความปรารถนาดี การแสดงการต้อนรับหรือการแสดงความเสียใจในโอกาสต่างๆ ตามปกติประเพณี นิยมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพยายามใช้วิธีการแสดงออกโดยใช้บัตรอวยพร การลงนามในสมุดอวยพร หรือใช้บัตรแสดงความเสียใจแทนการให้ของขวัญ

๓. การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามความในมาตรา ๑๐๓ กกับการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในการรับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามที่บัญญัติไว้ใน

มาตรา ๑๐๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินได้เมื่อการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดนั้นได้มีกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับได้ และการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งการรับทรัพย์สินในกรณีนี้อาจจะเรียกว่า “สินน้ำใจ” ดังนั้น การรับสินน้ำใจเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด หากเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถแยกแยะในการรับทรัพย์สินได้ว่าการรับทรัพย์สินนั้น เป็นเรื่องสินน้ำใจหรือสินบนแล้ว จะทำให้เจ้าหน้าที่ผู้รับทรัพย์สินนั้นปฏิบัติผิดกฎหมายและจะเป็นโทษกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับทรัพย์สินนั้น และในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถแยกแยะหรือจำแนกได้ในเรื่องหลักเกณฑ์ของการรับทรัพย์สินได้แล้ว ก็จะเป็นการที่สามารถป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ให้มีการละเมิดประมวลจริยธรรม รวมถึงสามารถแก้ไขปัญหาเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และการป้องกันการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐในภาครัฐได้

๓.๑ การรับทรัพย์สินโดยธรรมจรรยา ได้แก่ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติซึ่งให้โดยเสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสม

ตามฐานานุกรบหรือการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติมีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคลแต่ละโอกาสไม่เกินสามพันบาทหรือการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่การให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไปอันเป็นการให้ตามโอกาสหรือประเพณีที่มีการให้ทรัพย์สินแก่กัน

๓.๒ การรับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐจากผู้ให้ทรัพย์สินที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่และได้เรียกรับทรัพย์สินจากการปฏิบัติหน้าที่นั้นๆการรับทรัพย์สินในกรณีนี้จึงเป็นการเรียกรับสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น จะมีความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๔๙ หรือตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ แล้วแต่กรณี

การรับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีกฎหมายบัญญัติเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้ทราบว่าในกรณีใดบ้างที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินได้ กรณีใดบ้างที่เป็นการรับทรัพย์สินแล้วเป็นการเกิดประโยชน์ทับซ้อนหรือเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมหรือในบางกรณีเป็นการเรียกรับสินบน ดังนั้นหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่รัฐได้กำหนดขึ้นมาข้างต้น เพื่อใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ของรัฐเกิดความโปร่งใส และ
ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมซึ่งจะทำให้การบริหารราชการแผ่นดินเกิดความเจริญ
ก้าวหน้าสร้างความผาสุกให้กับประชาชนส่วนรวมและจะส่งผลให้ประเทศชาติ
เกิดความเจริญรุ่งเรือง เป็นต้น

บทที่ ๒

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรับทรัพย์สินหรือ ประโยชน์อื่นใด

ในบทนี้จะกล่าวถึงกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่บัญญัติห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดซึ่งจะเป็นต้นเหตุนำไปสู่การดำเนินการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมและประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งประกาศเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งได้วางหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้ ดังนี้

๑. กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐๓ ได้บัญญัติห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ดังนี้

มาตรา ๑๐๓ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคล นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒๒ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๑ หรือมาตรา ๑๐๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีความผิดตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสาม หากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดพิสูจน์ได้ว่า ตนมิได้รู้เห็นยินยอมด้วยในการที่คู่สมรสของตนดำเนินกิจการตามมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นไม่มีความผิด

๒. ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓

ประกาศฉบับนี้ได้กำหนดนิยามความหมายของ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ญาติและประโยชน์อื่นใด ไว้ดังนี้

“การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือจากบุคคลที่ให้อำนาจในโอกาสต่าง ๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้อำนาจตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม

“ญาติ” หมายความว่า ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน ลุง ป้า น้า อา คู่สมรส ผู้บุพการี หรือผู้สืบสันดานของคู่สมรส บุตรบุญธรรมหรือผู้รับบุตรบุญธรรม

“ประโยชน์อื่นใด” หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

การได้กำหนดนิยามความหมายไว้ตามข้างต้นแล้ว ประกาศฉบับนี้ยังได้วางหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินที่ไม่เป็นการต้องห้ามตามกฎหมาย

ประกอบรัฐธรรมนูญ ในมาตรา ๑๐๓ ไว้ ในกรณีต่างๆ ได้แก่หลักการรับ
ทรัพย์สินซึ่งได้กำหนดไว้ในประกาศ ข้อ ๕ การรับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่
ของรัฐที่เดินทางไปราชการหรือการไปศึกษาดูงานหรือทำภารกิจหรือ
ปฏิบัติหน้าที่ใดๆในต่างประเทศไว้ในประกาศข้อ ๖ และการกำหนด
หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์
ที่กำหนดไว้ในประกาศข้อ ๕ และรวมถึงการกำหนดห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วไม่ถึงสองปีด้วย ในการรับ
ทรัพย์สินตามหลักการข้างต้น ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในข้อ ๗
และข้อ ๘ ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติและมีรายละเอียดที่
เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องทราบมีดังต่อไปนี้

ข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดย
ธรรมจรรยาได้ ดังต่อไปนี้

(๑) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติซึ่งให้โดยเสน่หาตาม
จำนวนที่เหมาะสมตามฐานานุรูป

(๒) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติ
มีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกินสามพันบาท

(๓) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่การให้นั้นเป็นการให้ใน
ลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป

ข้อ ๖ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากต่างประเทศ ซึ่งผู้ให้มิได้ระบุให้เป็นของส่วนตัวหรือมีราคาหรือมูลค่าเกินกว่าสามพันบาท ไม่ว่าจะระบุเป็นของส่วนตัวหรือไม่ แต่มีเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรายงานรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว หากผู้บังคับบัญชาเห็นว่าไม่มีเหตุที่จะอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นยึดถือทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวนั้นไว้เป็นประโยชน์ส่วนบุคคล ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินให้หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยทันที

ข้อ ๗ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ หรือมีราคาหรือมีมูลค่ามากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๕ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับมาแล้วโดยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน สถาบัน หรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัด โดยทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้วินิจฉัยว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หน่วยงาน หรือสถาบันหรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัด มีคำสั่งว่าไม่สมควร รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นแก่ ผู้ให้โดยทันที ในกรณีที่ไม่สามารถคืนให้ได้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบ ทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้เป็นสิทธิของหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยเร็ว

เมื่อได้ดำเนินการตามความในวรรคสองแล้ว ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ ของรัฐผู้นั้นไม่เคยได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวเลย

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินไว้ตามวรรคหนึ่งเป็น ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง หรือเทียบเท่า หรือเป็นกรรมการหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือ เป็นกรรมการ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐ ให้แจ้งรายละเอียด ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้ง ถอดถอน ส่วนผู้ที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการในองค์กร อิสระตามรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่ไม่มีผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจ ถอดถอนให้แจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ เพื่อดำเนินการตามความใน วรรคหนึ่งและวรรคสอง

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินไว้ตามวรรคหนึ่ง เป็น

ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภาหรือประธานสภาท้องถิ่นที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นสมาชิก แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง

ข้อ ๘ หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วไม่ถึงสองปีด้วย

๓. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือการรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ให้นิยามคำว่า “ของขวัญ” “ปกติประเพณีนิยม” “หน่วยงานของรัฐ” “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” “ผู้บังคับบัญชา” และ “บุคคลในครอบครัว” และระเบียบในข้อ ๔ ถึงข้อ ๑๒ มีสาระสำคัญ ดังนี้

ของขวัญ หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่กันเพื่ออวยชัยไมตรี และให้หมายความรวมถึง เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้เป็นรางวัล ให้โดยเสน่หาหรือเพื่อการสงเคราะห์ หรือ

ให้เป็นสินน้ำใจ การให้สิทธิพิเศษซึ่งมิใช่เป็นสิทธิที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไป ในการได้รับการลดราคาทรัพย์สินหรือการให้สิทธิพิเศษในการได้รับบริการ หรือความบันเทิงตลอดจนการออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางหรือท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และไม่ว่าจะให้เป็นบัตร ตัว หรือหลักฐานอื่นใดการชำระเงินให้ล่วงหน้า หรือการคืนเงินให้ในภายหลัง

ปกติประเพณีนิยม หมายความว่า เทศกาลหรือวันสำคัญซึ่งอาจมีการให้ของขวัญกัน และให้หมายความรวมถึงโอกาสในการแสดงความคิดเห็น การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจหรือการให้ความช่วยเหลือตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคมด้วย

หน่วยงานของรัฐ หมายความว่า ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่อยู่ในกำกับดูแลของรัฐทุกระดับทั้งในราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายความว่า ข้าราชการ พนักงานและลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

ผู้บังคับบัญชา ให้หมายความรวมถึง ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หัวหน้า หน่วยงานที่แบ่งเป็นการภายในของหน่วยงานของรัฐ และผู้ซึ่งดำรง ตำแหน่งในระดับที่สูงกว่าและได้รับมอบหมายให้มีอำนาจบังคับบัญชา หรือกำกับดูแลด้วย

บุคคลในครอบครัว หมายความว่า คู่สมรส บุตร บิดา มารดา
พี่น้องร่วมบิดา มารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน

ข้อ ๔ ระเบียบนี้ไม่ใช้บังคับกับกรณีการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์
อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะให้ของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคล
ในครอบครัวของผู้บังคับบัญชา นอกเหนือจากกรณีปกติประเพณีนิยมที่มี
การให้ของขวัญแก่กันมิได้

การให้ของขวัญตามปกติประเพณีตามวรรคหนึ่ง เจ้าหน้าที่ของรัฐ
จะให้ของขวัญที่มีราคาหรือมูลค่าเกินจำนวนที่คณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้สำหรับการรับทรัพย์สินหรือ
ประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมิได้

เจ้าหน้าที่ของรัฐจะทำการเรียกรับเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดหรือใช้เงิน
สวัสดิการใดๆ เพื่อมอบให้หรือจัดหาของขวัญให้ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคล
ในครอบครัวของผู้บังคับบัญชาไม่ว่ากรณีใดๆ มิได้

ข้อ ๖ ผู้บังคับบัญชาจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้อยู่ในบังคับบัญชามิได้ เว้นแต่เป็นการรับของขวัญตามข้อ ๕

ข้อ ๗ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐมิได้ถ้ามิใช่เป็นการรับของขวัญตามกรณีที่กำหนดไว้ในผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่ง ได้แก่ ผู้มาติดต่องานหรือผู้ซึ่งได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ซึ่งมีคำขอให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น การขอใบรับรอง การขอให้ออกคำสั่งทางปกครอง หรือการร้องเรียน เป็นต้น

(๒) ผู้ซึ่งประกอบธุรกิจหรือมีส่วนได้เสียในธุรกิจที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ เช่น การ จัดซื้อจัดจ้าง หรือการได้รับสัมปทาน เป็นต้น

(๓) ผู้ซึ่งกำลังดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่มีหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ควบคุมหรือกำกับดูแล เช่น การประกอบกิจการโรงงาน หรือธุรกิจ หลักทรัพย์ เป็นต้น

(๔) ผู้ซึ่งอาจได้รับประโยชน์หรือผลกระทบจากการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ข้อ ๘ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้เฉพาะกรณีการรับของขวัญที่ให้ตามปกติประเพณีนิยมและของขวัญนั้นมีราคาหรือมูลค่าไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้สำหรับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อ ๙ ในกรณีที่บุคคลในครอบครัวของเจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบในภายหลังว่าเป็นการรับของขวัญโดยฝ่าฝืนระเบียบนี้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้สำหรับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีราคาหรือมูลค่าเกินกว่าที่กำหนดไว้ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจงใจปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ของขวัญหรือรับของขวัญโดยฝ่าฝืนระเบียบนี้ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นข้าราชการการเมือง ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น ประพฤติปฏิบัติไม่เป็นไปตามคุณธรรมและจริยธรรม และให้ดำเนินการตามระเบียบที่นายกรัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีว่าด้วยมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการการเมือง

(๒) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นข้าราชการประเภทอื่นนอกจาก (๑) หรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจ ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดทางวินัย และให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่ดำเนินการให้มีการลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

ข้อ ๑๑ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่สอดส่องและให้คำแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบนี้แก่หน่วยงานของรัฐ ในกรณีที่มีผู้ร้องเรียนต่อสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติในการให้ของขวัญหรือรับของขวัญฝ่าฝืนระเบียบนี้ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้

ข้อ ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างให้เกิดทัศนคติในการ
ประหยัดแก่ประชาชนทั่วไป ในการแสดงความยินดี การแสดงความ
ปรารถนาดี การแสดงการต้อนรับ หรือการแสดงความเสียใจในโอกาสต่าง ๆ
ตามปกติประเพณีนิยม ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพยายามใช้วิธีการแสดงออก
โดยใช้บัตรอวยพร การลงนามในสมุดอวยพร หรือใช้บัตรแสดงความเสียใจ
แทนการให้ของขวัญ

ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างค่านิยมการแสดงความยินดี
การแสดงความปรารถนาดี การแสดงการต้อนรับ หรือการแสดงความ
เสียใจ ด้วยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแนะนำหรือกำหนดมาตรการจูงใจ
ที่จะพัฒนาทัศนคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของผู้อยู่ในบังคับบัญชาให้เป็น
ไปในแนวทางประหยัด

บทที่ ๓

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตาม กฎหมาย ป.ป.ช.

มาตรา ๑๐๓ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคล นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม

๑. เจ้าหน้าที่ของรัฐและองค์ประกอบของกฎหมายตามมาตรา ๑๐๓

๑.๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย

เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายในการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ

๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๑๑๘ ก หน้า ๑๘ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๓

รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐตามนิยามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔ ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ ดังนั้นจากนิยามเจ้าหน้าที่ของรัฐข้างต้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจึงได้แก่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมืองอื่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำ เช่น ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ข้าราชการกรุงเทพมหานคร พนักงานเทศบาล พนักงานส่วนตำบล พนักงานเมืองพัทยาและลูกจ้างประจำหรือลูกจ้างชั่วคราว พนักงานราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ เป็นต้น

พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจ ซึ่งได้แก่หน่วยงานของรัฐ ที่มีทุนของรัฐเกินกึ่งหนึ่งขึ้นไป เช่น พนักงานการกีฬาแห่งประเทศไทย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย การรถไฟฯขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย การไฟฟ้านครหลวง การทางพิเศษแห่งประเทศไทย การไฟฟ้าฝ่ายผลิต บริษัท ขนส่ง จำกัด เป็นต้น

พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ ซึ่งได้แก่หน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งในรูปแบบขององค์การมหาชน เช่น พนักงานสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข สถาบันมาตรวิทยา สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ คุรุสภา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงาน

คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ สถาบันอนุญาโตตุลาการ สำนักงาน
คณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ
สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ

ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่น
และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ
รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจ
หรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐ ในการดำเนินการอย่างใด
อย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้น ในระบบราชการ
รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ

จากการยกตัวอย่างตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามนิยาม
เจ้าหน้าที่ของรัฐในมาตรา ๔ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ยังไม่ได้กล่าว
ถึงตามการยกตัวอย่างข้างต้นก็เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องปฏิบัติตาม
กฎหมายในการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของ
เจ้าหน้าที่ของรัฐ ด้วยเช่นกัน

๑.๒ องค์ประกอบของกฎหมายตามมาตรา ๑๐๓

การห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐรับทรัพย์สิน (องค์ประกอบของกฎหมาย) มีดังนี้

๑. เป็นเจ้าของที่ของรัฐ (ตามตัวอย่างที่กำหนดไว้ในข้อ ๑.๑)
๒. ห้าม รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
๓. จากบุคคล (บุคคลธรรมดา (มนุษย์) นิติบุคคล (บริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด สมาคม ฯลฯ))
๔. หลักเกณฑ์ ตามข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓ ใช้บังคับกับผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วย โดยอนุโลม

ข้อยกเว้น (กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถรับทรัพย์สินได้)

กรณีที่ ๑

๑. เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ตามตัวอย่างที่กำหนดไว้ในข้อ ๑.๑)
๒. รับ ทรัพย์สินหรือรับประโยชน์อื่นใด ได้
๓. เมื่อมี กฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับได้

การรับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐในกรณีที่มีกฎหมาย หรือ กฎ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับได้ เช่น

เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถรับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง หรือ ค่าจ้างได้ เนื่องจากมีพระราชบัญญัติเงินเดือน (หรือบัญชีแนบท้ายตามกฎหมายว่าด้วยข้าราชการ ประเภทต่างๆ) หรือเงินประจำตำแหน่งหรือ ระเบียบฯ ที่เกี่ยวกับค่าจ้างไว้

เจ้าหน้าที่ของรัฐ สามารถรับเงินค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง ค่าที่พัก ค่าพาหนะในการเดินทางไปราชการได้ เนื่องจากมีพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่าย ในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบ กระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ หรือ ตามระเบียบฯ ขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับเรื่องนี้

เจ้าหน้าที่ของรัฐ สามารถเบิกค่าที่พัก ค่าเดินทาง รับประทาน อาหาร ในการไปฝึกอบรมสัมมนาได้ เนื่องจากมีระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุมระหว่าง ประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙

เจ้าหน้าที่ของรัฐ สามารถรับเงินค่าสมนาคุณการเป็นวิทยากรได้ ทั้งนี้ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุมระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒

กรณีที่ ๒ (ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ บทที่ ๒ ข้อ ๒.๒)

๑. เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓.๑.๑)

๒. รับ ทรัพย์สินหรือรับประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา

๓. ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังนี้

๓.๑ รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติซึ่งให้โดย เสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานานุรูป

๓.๒ รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ ญาติมีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกิน สามพันบาท

๓.๓ รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่การให้นั้นเป็นการ ให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป

การรับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่เข้าช้อยกเว้น ในกรณี
ที่ ๒ เช่น การรับทรัพย์สินที่มีมูลค่าเกินกว่าสามพันบาท (ข้อ ๓.๒) หรือที่
มิใช่เป็นการรับทรัพย์สินจากญาติ หรือจากการรับทรัพย์สินที่เป็นการให้
ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป เจ้าหน้าที่ของรัฐ (ที่มีใช้หัวหน้าส่วนราชการ
ระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า กรรมการหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ
หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานฯ) ผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
มาแล้ว จะต้องดำเนินการ ตามข้อ ๑ ถึงข้อ ๔ ดังนี้

๑. ในกรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี
มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล

๒. ต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือ
ประโยชน์นั้นต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสูงสุด
ของรัฐวิสาหกิจ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน สถาบัน หรือองค์กร
ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดในทันทีที่สามารถกระทำได้

๓. เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารสูงสุด วินิจฉัยว่ามีเหตุผล
ความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น
รับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น ไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่

๔. ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารสูงสุด มีคำสั่งไม่ให้
รับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้ ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นแก่ผู้ให้

ในทันที แต่ในกรณีที่ไม่สามารถคืนได้เพราะเหตุใดๆก็ตาม ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ที่ได้รับทรัพย์สินฯ ต้องส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ฯให้กับหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยเร็ว และเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้คืนหรือได้ส่งมอบแล้วให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นั้นไม่เคยได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว

๕. ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินเป็นหัวหน้าส่วนราชการ ระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า หรือเป็นกรรมการหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นกรรมการ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐ ให้ผู้รับฯ แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงในทันทีที่สามารถทำได้ เกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับทรัพย์สินไว้ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งที่ไม่มีผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจถอดถอน ให้แจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในทันทีที่สามารถทำได้ เกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น เพื่อวินิจฉัยว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่และในกรณีที่มิคำสั่งไม่ให้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้ ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นแก่ผู้ให้ในทันที แต่ในกรณีที่ไม่สามารถคืนได้เพราะเหตุใดๆก็ตาม ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ที่ได้รับทรัพย์สินฯ ต้องส่งมอบ

ทรัพย์สินหรือประโยชน์ฯ ให้กับหน่วยงานที่ตนสังกัดโดยเร็ว และเมื่อได้คืนหรือได้ส่งมอบแล้วให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น ไม่เคยได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว

๖. ในการรับทรัพย์สินของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับทรัพย์สินแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภาหรือประธานสภาท้องถิ่นที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นสมาชิก แล้วแต่กรณี ในทันทีที่สามารถทำได้ เกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น เพื่อให้วินิจฉัยว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น รับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น ไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่และในกรณีที่มีคำสั่งไม่ให้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้ ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นแก่ผู้ให้ในทันที แต่ในกรณีที่ไม่สามารถคืนได้เพราะเหตุใดๆก็ตาม ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ที่ได้รับทรัพย์สินฯ ต้องส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ฯ ให้กับหน่วยงานที่ตนสังกัดโดยเร็ว และเมื่อได้คืนหรือได้ส่งมอบแล้วให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น ไม่เคยได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว

๒. บทกำหนดโทษสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับทรัพย์สินฝ่าฝืนกฎหมาย

๒.๑ โทษทางอาญาตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

เจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๐๓ จะต้องรับโทษ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒๒ ซึ่งกฎหมายในมาตรา ๑๐๓ บังคับใช้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกตำแหน่ง

บทบัญญัติ มาตรา ๑๐๓ ได้บัญญัติไว้ในหมวด ๙ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ประกอบกับเมื่อมีการแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้มีการบัญญัติให้ความผิดในหมวดที่ ๙ นี้ ให้ถือเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามประมวลกฎหมายอาญา ทั้งนี้ ตามความใน มาตรา ๑๐๓/๑

๒.๒ การรับทรัพย์สินที่เป็นการรับสินบนตามกฎหมาย

เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับทรัพย์สินจากบุคคลใดๆ หากเป็นการได้รับทรัพย์สินที่ไม่ถูกต้องตามมาตรา ๑๐๓ แล้วจะต้องได้รับโทษทาง

อาญาตามโทษที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒๒ แต่หากเป็นการรับทรัพย์สิน ที่เป็นการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ที่ได้รับทรัพย์สินจะต้องได้รับโทษตามประมวลกฎหมาย อาญา ฐานเป็นเจ้าพนักงานเรียกรับสินบน ตาม มาตรา ๑๔๙ และ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ที่ได้กระทำความผิดกฎหมายจะต้องรับโทษในทางอาญา ซึ่งกฎหมายได้ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือประหารชีวิตหรือเจ้าหน้าที่ ของรัฐที่ได้กระทำความผิดอาจจะต้องรับโทษตามกฎหมายว่าด้วยว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ตามมาตรา ๖ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ที่ได้กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษในทางอาญาซึ่งกฎหมายได้ระวางจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือประหารชีวิต

ดังนั้น การรับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะต้องพิจารณาว่าในการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจะต้องคำนึงถึง กฎหมายว่าเป็นกรณีการรับทรัพย์สินที่มีกฎหมายอนุญาตให้รับได้ ในกรณีใด กรณีหนึ่งตามหลักการรับทรัพย์สินหรือไม่ หรือเป็นกรณีที่กฎหมายห้าม เจ้าหน้าที่ของรัฐรับทรัพย์สิน อย่างเช่น กรณีที่เป็นการเรียกรับสินบนของ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นต้น

บทที่ ๔

แนวทางปฏิบัติในการรับทรัพย์สินตาม มาตรา ๑๐๓ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๑. การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดในระหว่างที่เป็น เจ้าหน้าที่ของรัฐ

เจ้าหน้าที่ของรัฐในทุกตำแหน่ง จะต้องไม่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด จากบุคคลที่ไม่ใช่ญาติ หรือจากการให้ที่ไม่เป็นการให้ในลักษณะที่เป็นการทั่วไป สำหรับการรับทรัพย์สินจากบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ญาติ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องหลีกเลี่ยงการรับแต่ถ้าหากว่ามีความจำเป็นที่จะต้องรับไว้เพื่อรักษาความสัมพันธ์อันดี รักษาไมตรีและมิตรภาพกันไว้ และเป็นการให้ที่มีมูลค่าหรือราคาเกินกว่าสามพันบาทของการให้ในแต่ละโอกาส ต่อคนต่อครั้ง เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับจะต้องรายงานการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดนั้นๆต่อผู้บังคับบัญชาสูงสุดของตน หรือต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนหรือต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี

๒. การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดในภายหลังจาก การเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในการรับทรัพย์สินนี้ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในมาตรา ๑๐๓ ได้บัญญัติห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้รับทรัพย์สินไว้เป็นการต่อเนื่อง โดยห้ามมิให้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดต่อไปเป็นเวลาอีกสองปีนับแต่เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งใดๆ ได้พ้นจากตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว แต่ในกรณีที่ได้พ้นจากตำแหน่งประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้วางแนวทางปฏิบัติในการรายงานการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดไว้ สำหรับกรณีที่มีการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่มีมูลค่าเกินสามพันบาท หรือในกรณีที่เป็นกรณีสืบทรัพย์สินที่ไม่เป็นไปตามประกาศข้างต้น ดังนั้น การรับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้พ้นจากตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้วยังไม่ถึงสองปี จึงรับได้เฉพาะกรณีที่มีกฎหมาย หรือกฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจแห่งกฎหมาย หรือการรับจากญาติ หรือการให้ในลักษณะที่เป็นการให้กับบุคคลทั่วไป สำหรับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด จากบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ญาติ ที่มีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคลแต่ละโอกาสไม่เกินสามพันบาทนั้น เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ที่พ้นจากตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้วจะไม่มีผู้บังคับบัญชา ดังนั้นการรายงานขอรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ที่ได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วแต่ยังไม่ถึงสองปี ต้องรายงานการขอรับต่อ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
โดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๗ เนื่องจาก
คณะกรรมการป.ป.ช. เป็นหน่วยงานกลางที่มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบ
เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้พ้นจากตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้วแต่ยังไม่ถึงสองปี
ในการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต

บทที่ ๕

บทสรุป

เจ้าหน้าที่ของรัฐ(ทุกตำแหน่ง)จะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดได้ต่อเมื่อมีกฎหมาย กฎ หรือมีข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจของกฎหมายให้รับได้ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดนอกเหนือจากกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับข้างต้น จึงต้องมาพิจารณาตามหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

๑. เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดได้ก็ต่อเมื่อมีกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายให้รับได้ การรับทรัพย์สินในเรื่องนี้ จึงได้แก่ การรับเงินเดือน การรับเงินค่าเบี้ยเลี้ยง เดินทางไปราชการค่าที่พักในการเดินทางไปราชการ การรับสวัสดิการต่างๆที่ทางราชการจัดให้ทั้งในรูปแบบที่เป็นสวัสดิการปกติและการจัดสวัสดิการฯ ตามระเบียบการจัดสวัสดิการภายในของส่วนราชการ รวมถึง

ค่าสมนาคุณวิทยากร ค่าอาหารหรือค่าอาหารในระหว่างการอบรม ประชุม หรือสัมมนา เป็นต้น

๒. การรับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐนอกเหนือจากการรับตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจของกฎหมาย เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งได้แก่การรับทรัพย์สินดังต่อไปนี้

๒.๑ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติ ได้แก่การรับทรัพย์สินฯ จาก ปู่ ย่า ตา ยาย ลูก หลาน เหลน ลื้อ พี่ ลุง ป้า น้า อา หรือจากญาติของคู่สมรสในลักษณะของชั้นต่างๆ ในความเป็นญาติเช่นเดียวกันกับที่ได้กล่าวถึงข้างต้น ความเป็นญาติจึงมีได้เฉพาะบุคคลธรรมดาเท่านั้น การรับทรัพย์สินฯ ในกรณีนี้ จึงไม่สามารถนำไปใช้ในการอ้างการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากนิติบุคคลได้ ประกอบกับการรับทรัพย์สินจากญาติ เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถรับได้โดยไม่จำกัดจำนวนในการรับ ทั้งนี้ จะรับได้ในจำนวนเท่าไร จึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการให้ของญาติที่เป็นผู้ให้ทรัพย์สินฯ

๒.๒ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา เช่น การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติมีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกินสามพันบาท

ในกรณีที่เป็นการรับทรัพย์สินที่มีมูลค่าเกินสามพันบาท ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ซึ่งในการรับนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับฯ จะต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน สถาบัน หรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดในทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชา หรือผู้บริหารสูงสุด วินิจฉัยว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น ไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่ และในกรณีที่มีคำสั่งไม่ให้นำทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้ ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นแก่ผู้ให้ในทันที หากเป็นกรณีที่ไม่สามารถคืนได้ก็ให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ฯ ให้กับหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยเร็ว

การรับทรัพย์สินฯ ของหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่าหรือของกรรมการหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นกรรมการ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐ ให้ผู้รับฯ แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงในทันทีที่สามารถทำได้ เกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน หรือในกรณีการรับทรัพย์สินฯ ของผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งที่ไม่มีผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจถอดถอน ให้แจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในทันทีที่สามารถทำได้เกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น ซึ่งในกรณีนี้รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้วยังไม่ถึงสองปีที่จะต้องแจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในทันทีที่สามารถทำได้เกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น

เพื่อวินิจฉัยว่ามีเหตุผลความจำเป็นฯ และสมควรที่จะให้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่และในกรณีที่มีคำสั่งไม่ให้รับทรัพย์สินฯ ก็ต้องคืนทรัพย์สินฯ ที่รับไว้คืนให้แก่ผู้ให้ในทันที หากไม่สามารถคืนได้ก็ให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ฯ นั้น ให้กับหน่วยงานที่ตนสังกัดโดยเร็ว (ในทันทีที่สามารถคืนได้)

สำหรับการรับทรัพย์สินของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับทรัพย์สินฯ แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น ต่อประธาน

สภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภาหรือประธานสภาท้องถิ่นที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นสมาชิก แล้วแต่กรณี ในทันทีที่สามารถทำได้ เพื่อให้วินิจฉัยว่า สมควรที่จะให้รับทรัพย์สินฯ หรือไม่ ในกรณีที่มีคำสั่งไม่ให้รับทรัพย์สินฯ ก็ให้ผู้รับคืนทรัพย์สินฯ ที่รับให้กับผู้ให้ทรัพย์สินในทันที และถ้าไม่สามารถคืนทรัพย์สินให้กับผู้ให้ได้ ก็จะต้องส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ฯ ให้กับหน่วยงานที่ตนสังกัดโดยเร็ว (ในทันทีที่สามารถคืนได้)

๒.๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้มีการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ที่เป็นการฝ่าฝืนการรับทรัพย์สินฯ ตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในมาตรา ๑๐๓ จะต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ใน มาตรา ๑๒๒ ได้แก่โทษจำคุก ไม่เกินสามปี ปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้กำหนดหลักการในการรับทรัพย์สินไว้เพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเกิดประโยชน์ทับซ้อนหรือเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม จากการได้รับทรัพย์สินจากบุคคลใดๆ แล้วได้นำความสัมพันธ์ในส่วนตนที่เกิดขึ้นจากการรับทรัพย์สินนี้ เข้าไปมีอิทธิพลในการดำเนินการหรือวินิจฉัยสั่งการ ในการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งหากเกิดเหตุการณ์เหล่านี้ขึ้น ก็จะส่งผลกระทบต่อการบริหารราชการแผ่นดินและจะส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนรวมอย่างยิ่ง

บรรณานุกรม

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ศาสตราจารย์ ดร. การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : วิญญูชน ๒๕๔๒

สำนักงานต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รวมมาตรฐานสากลว่าด้วยการทุจริต ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องและประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) ๒๕๔๙

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ กรุงเทพฯ : บริษัท สหมิตรพริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด

สำนักงาน ป.ป.ช.

๕๙

ภาคผนวก

ข่าวการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช.

วันอังคารที่ 27 ตุลาคม พ.ศ.2552

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ถนนพญาโลก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0 2281 7126 โทรสาร. 0 2281 8421 www.nccc.thaigov.net

ด้วยเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา ได้มีการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยมีเรื่องสำคัญที่ควรแถลงให้สื่อมวลชนทราบ คือ เรื่องกล่าวหา นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี รัับทรัพย์สินเป็นงาช้างหนึ่งคู่มูลค่าเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด และครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามกฎหมาย กล่าวคือ

ตามที่ นายพิชา วิจิตรศิลป์ ประธานชมรมกฎหมายกวีวัฒน์แห่งประเทศไทยและเครือข่ายฯ ได้มีหนังสือกล่าวหา นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ว่า รัับทรัพย์สินเป็นงาช้างหนึ่งคู่ ซึ่งมีมูลค่าเกินกว่า 3,000 บาท จากนายโสภณ ชาร์มย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และกล่าวหา นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี และนายโสภณ ชาร์มย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ว่า ครอบครองงาช้างซึ่งถือเป็นซากสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 โดยไม่ได้รับอนุญาต นั้น

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว ฟังได้ว่า เมื่อวันที่เสาร์ที่ 11 กรกฎาคม 2552 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้เดินทางไปปฏิบัติราชการในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งในวันดังกล่าว นายโสภณ ชาร์มย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ได้มอบงาช้างจำนวนหนึ่งคู่ให้แก่ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นของที่ระลึก นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้มอบงาช้างให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ตรวจสอบมูลค่าพร้อมทั้งดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมาย แต่ต่อมา นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่สมควรรับงาช้างดังกล่าวไว้ จึงได้สั่งให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีคืนให้แก่ นายโสภณ ชาร์มย์ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของนายโสภณ ชาร์มย์ ได้รับมอบคืนไปเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2552

คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 103 ประกอบประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง หลักเกณฑ์การรัับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.2543

ข้อ 7 ประกอบข้อ 5 (2) ได้กำหนดว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่น ที่มีใญ่ญาติซึ่งมีมูลค่าเกินกว่าสามพันบาท แล้วประสงค์จะรับทรัพย์สินนั้นไว้เป็นสิทธิของตน จะต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินนั้นต่อผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภา หรือประธานสภาท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ในทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้วินิจฉัยว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น รับทรัพย์สินนั้นไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่

ดังนั้น การพิจารณาว่า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในฐานะนายกรัฐมนตรี และในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 103 ซึ่งมีโทษตามมาตรา 122 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 หรือไม่ นั้น ข้อเท็จจริงจะต้องปรากฏว่า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่น ซึ่งมีใญ่ญาติซึ่งมีมูลค่าเกินกว่าสามพันบาท แล้วประสงค์จะรับทรัพย์สินนั้นไว้เป็นสิทธิของตน แต่ไม่ได้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินนั้นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะนายกรัฐมนตรี หรือประธานสภาผู้แทนราษฎร ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่กรณี ในทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้วินิจฉัยว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ รับทรัพย์สินนั้นไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่

ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ปรากฏว่า เมื่อนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้รับงาช้างแล้ว ได้ส่งให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ตรวจสอบมูลค่าพร้อมทั้งดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมาย แต่ต่อมานายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พิจารณาเห็นว่า ไม่สมควรรับงาช้างดังกล่าวไว้ จึงได้ส่งคืนให้นายโสภณ ชาร์มย์ ไป

สำหรับสาเหตุที่ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ไม่ได้รายงานเรื่องการรับงาช้างจำนวนหนึ่งคู่ ดังกล่าวต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และประธานสภาผู้แทนราษฎร ในทันทีที่สามารถกระทำได้ นั้น ข้อเท็จจริงปรากฏว่า

- ในช่วงวันเสาร์ที่ 11 และวันอาทิตย์ที่ 12 กรกฎาคม 2552 เป็นวันหยุดราชการ
- วันจันทร์ที่ 13 กรกฎาคม 2552 สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบระเบียบแนวทางปฏิบัติและข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อความรอบคอบ
- วันอังคารที่ 14 กรกฎาคม 2552 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้แจ้งให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ส่งคืนงาช้างให้แก่ นายโสภณ ชาร์มย์

- วันพุธที่ 15 กรกฎาคม 2552 สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้ส่งมอบงาช้างดังกล่าวคืนให้แก่นายไสภณ ชาร์มย์ โดยมีเจ้าหน้าที่ของนายไสภณ ชาร์มย์ เป็นผู้รับคืน

- ต่อมาสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2552 รายงานการได้รับมอบทรัพย์สินดังกล่าวต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และประธานสภาผู้แทนราษฎร

จากข้อเท็จจริงข้างต้นจึงฟังได้ว่า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มิได้มีเจตนาหรือมีความประสงค์ที่จะรับงาช้างนั้นไว้เป็นสิทธิของตนแต่อย่างใด ดังนั้น จึงไม่มีข้อที่ต้องวินิจฉัยว่า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินนั้นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้วินิจฉัยว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ รับทรัพย์สินนั้นไว้เป็นสิทธิของตน ตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.2543 หรือไม่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีมติว่า ข้อกล่าวหาไม่มีมูล ให้ข้อกล่าวหาตกไป

สำหรับกรณีกล่าวหาว่า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี และนายไสภณ ชาร์มย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ครอบครองงาช้างซึ่งถือเป็นซากสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 โดยไม่ได้รับอนุญาต นั้น ไม่เป็นการกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ตามมาตรา 66 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะพิจารณาดำเนินการต่อไปได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีมติไม่รับคำกล่าวหาในประเด็นนี้ไว้พิจารณา

จึงขอแถลงมาให้ทราบทั่วกัน

ข่าวการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช.

วันอังคารที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2550

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ถนนพญาโลก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทร. 0 2282 3161 – 5

โทรสาร. 0 2281 1145

www.nccc.thaigov.net

ในวันนี้ ได้มีการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยมีเรื่องสำคัญที่ควรแถลงให้สื่อมวลชนทราบ คือ เรื่องกล่าวหา พลตำรวจตรี ชาลี เกษะนันท์ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้บังคับการกองตำรวจน้ำ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กับพวก ร่วมกันเรียก รับเงินจากผู้ประกอบการค้าน้ำมันประมงในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักรไทย

ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวน เพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง เรื่องกล่าวหา พลตำรวจตรี ชาลี เกษะนันท์ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้บังคับการกองตำรวจน้ำ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กับพวก ร่วมกันเรียก รับเงินจากผู้ประกอบการค้าน้ำมันประมงในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักรไทย นั้น

คณะอนุกรรมการไต่สวน ได้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเสร็จแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า พลตำรวจตรี ชาลี เกษะนันท์ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้บังคับการกองตำรวจน้ำ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในระหว่างปี 2545 – 2546 ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้บัญชาการศูนย์ปฏิบัติการกองตำรวจน้ำ มีหน้าที่ที่ปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงทางทะเล เมื่อทางราชการจัดให้มีโครงการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับชาวประมงในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักร (โครงการน้ำมันเขียว) ผู้ประกอบการจำหน่ายน้ำมันจะขนส่งน้ำมันดีเซลโดยทางเรือจากคลังน้ำมันเดินทางไปยังน่านน้ำเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักร แล้วเจ้าหน้าที่ตำรวจ กองตำรวจน้ำ มีหน้าที่ไปตรวจสอบว่าเรือบรรทุกน้ำมันได้เดินทางไปถึงน่านน้ำเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักรด้วยความเรียบร้อย โดยมีน้ำมันครบตามจำนวนที่รับจากคลังหรือไม่ เมื่อเห็นว่าเรียบร้อยก็จะลงนามในใบกำกับการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงที่กำกับไปกับเรือที่เป็นยานพาหนะในการขนส่ง ซึ่งเป็นไปตามประกาศกรมสรรพสามิต เรื่องหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการยกเว้นภาษี สำหรับน้ำมันดีเซลที่นำไปจำหน่ายในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักร (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 30 กรกฎาคม 2544 หลังจากนั้น เรือดังกล่าวจึงจะสามารถถ่ายน้ำมันที่ขนส่งไปให้แก่สถานีจำหน่ายน้ำมันอีกทอดหนึ่ง หรือจำหน่ายน้ำมันดังกล่าวเองได้ โดยกรมสรรพสามิตได้จัดสรรงบประมาณให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติในการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับ ...

เกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงและโครงการน้ำมันเขียวนี้ด้วย

เมื่อวันที่ 21 – 23 มีนาคม 2545 ได้มีการสัมมนาเรื่องแนวทางการขยายการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับชาวประมงในเขตต่อเนื่องให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ณ โรงแรม เมโทรโพล จังหวัดภูเก็ต โดยมีหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนสมาคมการประมงแห่งประเทศไทย และผู้ประกอบการค้าน้ำมันประมงในเขตต่อเนื่องร่วมประชุมด้วย ระหว่างการประชุม ผู้ประกอบการค้าน้ำมันประมงในเขตต่อเนื่อง และเจ้าหน้าที่ตำรวจ กองตำรวจน้ำ ได้หารือปัญหาการจำหน่ายน้ำมัน ซึ่งผู้ประกอบการต้องการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเดินทางไปกับเรือบรรทุกน้ำมันตั้งแต่คลังน้ำมันไปจนถึงเขตต่อเนื่องเพื่อลงลายมือชื่อรับรองว่าเรือบรรทุกน้ำมันดังกล่าวได้เดินทางมาถึงเขตต่อเนื่องแล้ว ทั้งนี้เพื่อความสะดวกและรวดเร็ว เนื่องจากผู้ประกอบการจำหน่ายน้ำมันไม่ต้องเสียเวลาขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเดินทางไปตรวจสอบ โดยผู้ประกอบการเสนอจ่ายเงินเบี้ยเลี้ยงพิเศษให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไปกับเรือเป็นเงิน 15,000 บาท ต่อลำต่อเดือน และสมาคมการประมงแห่งประเทศไทยจะเป็นผู้รวบรวมเงินส่งให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ กองตำรวจน้ำ

พลตำรวจตรี ชาลี เกษะนันท์ ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งผู้บังคับการกองตำรวจน้ำ ได้ตกลงรับข้อเสนอของผู้ประกอบการค้าน้ำมันในโครงการน้ำมันเขียว โดยตั้งแต่เดือนเมษายน 2545 ถึงเดือนมิถุนายน 2546 ได้จัดเจ้าหน้าที่ตำรวจ กองตำรวจน้ำ ลงไปกับเรือบรรทุกน้ำมันตั้งแต่จุดรับน้ำมันจากคลังน้ำมันแล้วเดินทางไปกับเรือไปจนถึงเขตต่อเนื่อง เพื่อลงลายมือชื่อใบกำกับการขนส่งน้ำมันดีเซลที่กำกับไปกับเรือเป็นการรับรองว่า เรือบรรทุกน้ำมันได้เดินทางไปถึงเขตต่อเนื่องแล้ว และเจ้าหน้าที่ตำรวจจะเดินทางไปพร้อมกับเรือบรรทุกน้ำมัน ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวแต่ละเดือนเมื่อสมาคมการประมงแห่งประเทศไทยได้รับเงินจากผู้ประกอบการจำหน่ายน้ำมันที่มีเรือบรรทุกน้ำมันแล้วได้นำเงินไปมอบให้กับ พลตำรวจตรี ชาลี เกษะนันท์ เป็นงวด ๆ จำนวน 48 งวด รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 3,075,000 บาท แต่เมื่อปรากฏว่ามีหนังสือพิมพ์ได้เสนอข่าวเกี่ยวกับการรับเงินของเจ้าหน้าที่ตำรวจดังกล่าวในเดือนกรกฎาคม 2546 กองตำรวจน้ำจึงไม่ยอมรับเงินจากสมาคมการประมงแห่งประเทศไทยอีก

พลตำรวจตรี ชาลี เกษะนันท์ ซึ่งแจ้งแก้ข้อกล่าวหาถึงเหตุที่ยอมรับข้อเสนอของผู้ประกอบการจำหน่ายน้ำมัน ว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องใหม่ไม่เคยมีแนวปฏิบัติมาก่อน แต่ก็มีตัวอย่างในลักษณะเดียวกันที่ปฏิบัติกันอยู่ เช่น การขอเจ้าหน้าที่ตำรวจรักษาความปลอดภัยในสถานที่ต่าง ๆ และผู้ขอได้จ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงในการปฏิบัติงานให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ การขอเจ้าหน้าที่ตำรวจรักษาความปลอดภัยร้านจำหน่ายทองรูปพรรณแล้วได้รับค่าเบี้ยเลี้ยงเป็นการตอบแทน การที่บริษัทห้างร้านต่าง ๆ มอบเลี้ยงกันฝนสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร การที่ผู้ประกอบการร้องขอเจ้าหน้าที่ตำรวจกองตรวจคนเข้าเมืองไปปฏิบัติหน้าที่ยังต่างประเทศโดยผู้ประกอบการเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายบัตรโดยสารเครื่องบิน

ค่าที่พัก ...

ค่าที่พัก ค่าเบี้ยเลี้ยงที่จ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ และยังมีกรณีอื่น ๆ อีกมากมาย

ในกรณีนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า ผู้ประกอบการจำหน่ายน้ำมันตามโครงการน้ำมันเขียวได้มอบเงินให้โดยมีวัตถุประสงค์เป็น สวัสดิการแก่ข้าราชการตำรวจ จึงถือว่าเป็นเงินบริจาค ซึ่ง พลตำรวจตรี ชาลี เกษะนันท์น ต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลัง แต่มิได้ดำเนินการ จึงเป็นการฝ่าฝืนระเบียบกระทรวงการคลัง สมควร แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยต่อไป แต่สำนักงานตำรวจแห่งชาติก็ยังมีได้ดำเนินการทาง วินัยอย่างไร

คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ พลตำรวจตรี ชาลี เกษะนันท์น ยอมรับเงินจากผู้ประกอบการจำหน่ายน้ำมัน และสั่งการให้จัดเจ้าหน้าที่ตำรวจ กองตำรวจนำ เดินทางไปกับเรือบรรทุกน้ำมันเพื่อตรวจความเรียบร้อย ณ สถานที่จำหน่ายน้ำมัน แม้จะเป็นการปฏิบัติ หน้าที่ราชการตามปกติ และมีการนำเงินที่ได้รับไปจ่ายเป็นค่าเบี้ยเลี้ยงสมทบให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไป ปฏิบัติงานในเรือบรรทุกน้ำมันให้ได้รับเงินค่าเบี้ยเลี้ยงในอัตราวันละ 500 บาทต่อวันต่อคนก็ตาม แต่ก็เป็นการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับเงินไว้โดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะการนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยหน้าที่ นอกจากนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กองตำรวจนำดังกล่าว ก็มีสิทธิได้รับเงินค่าเบี้ยเลี้ยงตามระเบียบของทางราชการอยู่แล้ว สำหรับที่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติเห็นว่าเป็นเงินบริจาค นั้น ที่ประชุมเห็นว่า เงินบริจาคหมายถึง เงินที่ให้ โดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ แต่ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้เป็นกรให้เงินตอบแทนการจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจ ลงไปกับเรือจึงเป็นเงื่อนไขต่างตอบแทนไม่อาจถือเป็นเงินบริจาคได้

คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีมติว่า การกระทำของ พลตำรวจตรี ชาลี เกษะนันท์น เป็น ความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง และเป็นความผิดทางอาญา ฐานเป็น เจ้าพนักงาน เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าจะการนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยหน้าที่ และ ฐานเป็นเจ้าพนักงาน ปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 และมาตรา 157

ให้ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็น ไปยังผู้บังคับบัญชา เพื่อพิจารณาโทษ ทางวินัย และไปยังอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินคดีอาญาในศาลซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี กับ พลตำรวจตรี ชาลี เกษะนันท์น ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 92 และมาตรา 97 แล้วแต่กรณี ต่อไป

จึงขอแถลงมาให้ทราบทั่วกัน

บรรณานุกรม

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ศาสตราจารย์ ดร. การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : วิญญูชน ๒๕๔๒

สำนักงานต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รวมมาตรฐานสากล ว่าด้วยการทุจริต ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องและประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) ๒๕๔๙

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ กรุงเทพฯ : บริษัท สหมิตรพริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด

ข่าวการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช.

วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ถนนนันทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 99000

โทร. ๐ ๒๕๒๘ ๔๙๐๒ - ๔ โทรสาร. ๐ ๒๕๒๘ ๔๙๐๔ www.nacc.go.th

นายอภิรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. แถลงว่าในการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ผ่านมา มีเรื่องสำคัญที่ควรแถลงให้สื่อมวลชนทราบ

จำนวน ๓ เรื่อง ดังนี้

๑. เรื่องกล่าวหา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเพื่อไทย และ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคร่วมรัฐบาล รับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคล นอกเหนือจากทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ควรได้ตามกฎหมาย และกล่าวหา นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรี กับพวกใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ

ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ใต้วง เพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง เรื่องกล่าวหา สมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎรพรรคเพื่อไทย และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคร่วมรัฐบาล รับ
ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคล นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือ
ประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจ
ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และกล่าวหา นายสุเทพ เทือกสุบรรณ
รองนายกรัฐมนตรี กับพวก ช่มชู้ใจหรือจงใจให้มีการให้ทรัพย์สินหรือ
ประโยชน์อื่นใดโดยมิชอบ นั้น

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริง
ของคณะอนุกรรมการไต่สวนแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ดังนี้

๑. กรณีกล่าวหาว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย จับ
รางวัลในการจัดงานปีใหม่ได้ทรัพย์สินมีมูลค่าเกินกว่า ๓,๐๐๐ บาท ฟังได้ว่า
ในการจัดงานปีใหม่ เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๒ ของสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร พรรคเพื่อไทย มิใช่เป็นการจัดงานของพรรคเพื่อไทย เนื่องจาก
กรรมการบริหารของพรรคมิได้มีการประชุมมีมติหรือเห็นชอบในเรื่อง
ดังกล่าว แต่เป็นกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเจ้าหน้าที่ของพรรค
ได้จัดงานเลี้ยงสังสรรค์กันเอง โดยได้เชิญเจ้าหน้าที่ของพรรคและผู้รู้จัก
คุ้นเคยไปร่วมงานด้วย เพื่อเป็นการขอบคุณที่เคยช่วยงานและกิจกรรม
ทางการเมือง ซึ่งในวันดังกล่าวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเพื่อไทย และ
ผู้ที่เข้าร่วมงานได้นำรางวัลหรือของขวัญมาร่วมจับรางวัลด้วย โดยผู้ที่มาร่วมงาน

จะลงชื่อไว้และได้มีการนำรายชื่อขึ้นไปคละกันเพื่อจับสลากรางวัล ซึ่งได้มีการทยอยจับสลากรางวัลไปเรื่อย ๆ เช่น เสื้อแจ็กเก็ต เป็นต้น ในระหว่างงานเลี้ยงดังกล่าวได้มีการประกาศว่าจะมีการให้รางวัลแก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ไม่เคยขาดการประชุมสภาเลย ซึ่งจากการไต่สวนได้ความว่า มีการมอบกุญแจรถยนต์เป็นของขวัญในวันดังกล่าว แต่มิใช่เป็นกุญแจรถยนต์ของจริง เป็นเพียงรูปลูกกุญแจที่ทำจากกระดาษหรือโฟมเท่านั้น และไม่ได้มีการมอบรถยนต์หรือของขวัญใดๆ เป็นรางวัล เนื่องจากมีการทักท้วงว่า ของรางวัลมีมูลค่าเกินกว่า ๓,๐๐๐ บาท อาจเข้าข่ายเป็นการต้องห้ามตามกฎหมาย จึงมีการยกเลิกการให้รางวัลดังกล่าว ประกอบกับรางวัลที่มีการประกาศจะให้นั้น ยังมิได้มีการจัดซื้อมาหรือมีอยู่ในลักษณะที่พร้อมจะให้ได้ในขณะนั้น และจากการตรวจสอบไม่ปรากฏว่า มีผู้ใดได้ครอบครองรถยนต์ตามที่ระบุว่า เป็นของรางวัลตามคำกล่าวหาแต่อย่างใด

คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่า จากการไต่สวนไม่ปรากฏพยานหลักฐานว่า การจับสลากรางวัลของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเพื่อไทย ในวันงานปีใหม่เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๒ มีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐๓ ข้อกล่าวหาไม่มีมูล ให้ข้อกล่าวหาตกไป

๒. กรณีกล่าวหาว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคร่วมรัฐบาล รับประโยชน์จาก บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ในการจัดเครื่องบินเที่ยวพิเศษจากจังหวัดเชียงใหม่ไปจังหวัดแม่ฮ่องสอน และกล่าวหา นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรี และนายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ร่วมกันใช้อำนาจข่มขืนใจหรือจูงใจให้พนักงานบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) กระทำการเอื้อประโยชน์ให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคร่วมรัฐบาลดังกล่าว

ฟังได้ว่า นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ ประธานคณะทำงานพรรคร่วมรัฐบาล ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ประสานงานไปยังบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ว่า จะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคร่วมรัฐบาล ประมาณ ๔๐ คน ประสงค์เดินทางไปราชการในเส้นทางเชียงใหม่ – แม่ฮ่องสอน ในวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ แต่ไม่สามารถสำรองที่นั่งในเที่ยวบินประจำได้ เนื่องจากจำนวนการสำรองที่นั่งของผู้โดยสารในเที่ยวบินประจำเต็มทั้งสองเที่ยวบิน (ปกติบริษัทฯ จะมีเที่ยวบินประจำ

เส้นทางเชียงใหม่ - แม่ฮ่องสอน ทำการบินทุกวัน ๆ ละ ๒ เที่ยวบิน ด้วยเครื่องบินแบบ ATR-๗๒ เป็นเครื่องบินขนาดเล็ก ความจุ ๖๖ ที่นั่ง) บริษัทฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า การจองเที่ยวบินของผู้โดยสารในวันดังกล่าวมีเป็นจำนวนมาก จึงได้พิจารณาหาแนวทางตามหลักเกณฑ์ที่ปฏิบัติมา กล่าวคือ หากในช่วงใดมีความจำเป็นต้องเพิ่มเที่ยวบินเพื่อรองรับลูกค้าที่มีปริมาณความต้องการมากขึ้น ฝ่ายขายจะประสานงานกับฝ่ายวางแผนเพื่อตรวจสอบว่ามีเครื่องบินว่างหรือไม่ มีลูกเรือว่างหรือไม่ หากฝ่ายวางแผนตรวจสอบแล้วปรากฏว่ามีเครื่องบินและลูกเรือว่างเพียงพอ ก็จะจัดเที่ยวบินเสริมเข้าไปในระบบเพื่อจำหน่ายตั๋วโดยสารให้แก่ลูกค้าต่อไป ซึ่งในกรณีของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหากมีจำนวนผู้เดินทางด้วยเครื่องบินของบริษัทฯ ในเที่ยววันนั้นเป็นจำนวนมากก็จะปฏิบัติตามวิธีการดังกล่าว และเนื่องจากสนามบินแม่ฮ่องสอน เป็นสนามบินที่มีรันเวย์ค่อนข้างสั้น บริษัทฯ จึงได้จัดเที่ยวบินเสริมจากเชียงใหม่ไปส่งที่แม่ฮ่องสอน เป็นเครื่องบินแบบ ATR-๗๒ ความจุ ๖๖ ที่นั่ง โดยมีการจองที่นั่งไว้ ๔๕ ที่นั่ง ส่วนที่เหลือได้นำไปจำหน่ายให้ประชาชนทั่วไป และในเที่ยวบินขากลับก็ได้เปิดจำหน่ายบัตรโดยสารให้แก่ประชาชนทั่วไปตามปกติ ในการจัดเที่ยวบินเสริมดังกล่าว ไม่ปรากฏพยานหลักฐานว่า นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรี นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันท์ กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ บริษัท การบินไทย

จำกัด (มหาชน) หรือผู้บังคับบัญชาตามสายงาน ได้ใช้อำนาจข่มขืนใจ หรือจูงใจให้พนักงานบริษัท การบินไทย จำกัด จัดเที่ยวบินเสริมให้แต่อย่างใด คงเป็นไปตามหลักเกณฑ์โดยปกติ และจากการตรวจสอบปรากฏว่ามีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๑๗ คน เดินทางโดยเครื่องบินของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) เที่ยวบินจากจังหวัดเชียงใหม่ไปจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ และมีประชาชนทั่วไปร่วมเดินทางไปด้วย ซึ่งบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้ส่งใบแจ้งหนี้ค่าโดยสารเครื่องบิน (ภายในประเทศ) ไปยังสำนักการคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเบิกจ่ายเงินค่าโดยสารเครื่องบินของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรข้างต้น ในอัตราค่าโดยสารตามหลักเกณฑ์ของบริษัทฯ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่า จากการไต่สวนไม่ปรากฏพยานหลักฐาน ว่า การขอให้จัดเครื่องบินเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ไปจังหวัดแม่ฮ่องสอน ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคร่วมรัฐบาล เป็นการกระทำฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๐๓ และไม่ปรากฏพยานหลักฐาน ว่า นายสุเทพ เทือกสุบรรณ และนายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ ได้ใช้อำนาจข่มขืนใจหรือจูงใจให้พนักงาน บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) กระทำการเอื้อประโยชน์ให้แก่สมาชิก สภาผู้แทนราษฎรพรรคร่วมรัฐบาล ในกรณีดังกล่าวข้อกล่าวหาไม่มีมูล ให้ ข้อกล่าวหาตกไป

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
โดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
พ.ศ. ๒๕๔๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงกำหนดหลักเกณฑ์และจำนวนทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับจากบุคคลได้โดยธรรมจรรยา ไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า "ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓"

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

"การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา" หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือจากบุคคลที่ให้อำนาจในโอกาสต่าง ๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม

"ญาติ" หมายความว่า ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน ลุง ป้า น้า อา คู่สมรส ผู้บุพการีหรือผู้สืบสันดานของคู่สมรส บุตรบุญธรรม หรือผู้รับบุตรบุญธรรม

"ประโยชน์อื่นใด" หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๑๑๘ ก หน้า ๑๘ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๓

ข้อ ๔ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลนอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมชาติตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมชาติได้ดังต่อไปนี้

- (๑) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติซึ่งให้โดยเสนหาตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานะรูป
- (๒) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติมีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกินสามพันบาท
- (๓) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่การให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป

ข้อ ๖ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากต่างประเทศ ซึ่งผู้ให้มิได้ระบุให้เป็นของส่วนตัวหรือมีราคาหรือมูลค่าเกินกว่าสามพันบาท ไม่ว่าจะระบุเป็นของส่วนตัวหรือไม่ แต่มีเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรายงานรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว หากผู้บังคับบัญชาเห็นว่าไม่มีเหตุที่จะอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นยึดถือทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวนั้นไว้เป็นประโยชน์ส่วนบุคคล ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินให้หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยทันที

ข้อ ๗ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ หรือมีราคาหรือมีมูลค่ามากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๕ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับมาแล้วโดยมีความจำเป็นอย่างยี่งที่ต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน สถาบัน หรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัด โดยทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้วินิจฉัยว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานหรือสถาบันหรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัด มีคำสั่งว่าไม่สมควรรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นแก่ผู้ให้โดยทันที ในกรณีที่ไม่สามารถคืนให้ได้ ให้

เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้เป็นสิทธิของหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยเร็ว

เมื่อได้ดำเนินการตามความในวรรคสองแล้ว ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นไม่เคยได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวเลย

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินไว้ตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า หรือเป็นกรรมการหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นกรรมการ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐ ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ส่วนผู้ที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่ไม่มีผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจถอดถอนให้แจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ เพื่อดำเนินการตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินไว้ตามวรรคหนึ่ง เป็นผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภาหรือประธานสภาท้องถิ่นที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นสมาชิก แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง

ข้อ ๘ หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วไม่ถึงสองปีด้วย

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๓

โอภาส อรุณินท์

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

หน้า ๖

เล่ม ๑๑๘ ตอนพิเศษ ๑๐๕ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๔

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี**ว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ**

พ.ศ. ๒๕๕๔

โดยที่ที่ผ่านมาคณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการให้ของขวัญและรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้หลายครั้ง เพื่อเป็นการเสริมสร้างค่านิยมให้เกิดการประหยัด มิให้มีการเบียดเบียนข้าราชการโดยไม่จำเป็นและสร้างทัศนคติที่ไม่ถูกต้องเนื่องจากการแข่งขันกันให้ของขวัญในราคาแพง ทั้งยังเป็นช่องทางให้เกิดการประพฤติมิชอบอื่นๆ ในวงราชการอีกด้วย และในการกำหนดจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทต่างๆ ก็มีการกำหนดในเรื่องทำนองเดียวกัน ประกอบกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และจำนวนที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาได้ ฉะนั้น จึงสมควรรวบรวมมาตรการเหล่านั้นและกำหนดเป็นหลักเกณฑ์การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการให้ของขวัญและรับของขวัญไว้เป็นการถาวร มีมาตรฐานอย่างเดียวกัน และมีความชัดเจนเพื่อเสริมมาตรการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้เป็นผลอย่างจริงจัง ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไม่ได้กำหนดไว้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ของขวัญ” หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่กันเพื่ออภยศอภิมติ และให้หมายความรวมถึง เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่เป็นรางวัล ให้โดยเสนาหาหรือเพื่อการสงเคราะห์ หรือให้เป็นสินน้ำใจ การให้สิทธิพิเศษซึ่งมิใช่เป็นสิทธิที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับการลดราคาทรัพย์สิน หรือการให้สิทธิพิเศษในการได้รับบริการหรือความบันเทิงตลอดจนการออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางหรือท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และไม่ว่าจะให้เป็นบัตร ตัว หรือหลักฐานอื่นใด การชำระเงินให้ล่วงหน้า หรือการคืนเงินให้ในภายหลัง

“ปกติประเพณีนิยม” หมายความว่า เทศกาลหรือวันสำคัญซึ่งอาจมีการให้ของขวัญกัน และให้หมายความรวมถึงโอกาสในการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ความช่วยเหลือตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคมด้วย

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่อยู่ในกำกับดูแลของรัฐทุกระดับทั้งในราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ

หน้า ๘

เล่ม ๑๑๘ ตอนพิเศษ ๑๐๕ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๔

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงานและลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

“ผู้บังคับบัญชา” ให้หมายความรวมถึง ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าหน่วยงานที่แบ่งเป็นการภายในของหน่วยงานของรัฐ และผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงกว่าและได้รับมอบหมายให้อำนาจบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลด้วย

“บุคคลในครอบครัว” หมายความว่า คู่สมรส บุตร บิดา มารดา พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน

ข้อ ๕ ระเบียบนี้ไม่ใช้บังคับกับกรณีการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะให้ของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชา นอกเหนือจากกรณีปกติประเพณีนิยมที่มีการให้ของขวัญแก่กันมิได้ การให้ของขวัญตามปกติประเพณีนิยมตามวรรคหนึ่ง เจ้าหน้าที่ของรัฐจะให้ของขวัญที่มีราคาหรือมูลค่าเกินจำนวนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้ สำหรับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมชาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมิได้

เจ้าหน้าที่ของรัฐจะทำการเรียกรับเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดหรือใช้เงินสวัสดิการใดๆ เพื่อมอบให้หรือจัดหาของขวัญให้ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชาไม่ว่ากรณีใด ๆ มิได้

หน้า ๕

เล่ม ๑๑๘ ตอนพิเศษ ๑๐๕ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๔

ข้อ ๖ ผู้บังคับบัญชาจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้อยู่ในบังคับบัญชามีได้ เว้นแต่เป็นการรับของขวัญตามข้อ ๕

ข้อ ๗ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐมิได้ ถ้ามิใช่เป็นการรับของขวัญตามกรณีที่กำหนดไว้ในข้อ ๘

ผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่ง ได้แก่ ผู้มาติดต่องานหรือผู้ซึ่งได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ซึ่งมีคำขอให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น การขอใบรับรอง การขอให้ออกคำสั่งทางปกครอง หรือการร้องเรียน เป็นต้น

(๒) ผู้ซึ่งประกอบธุรกิจหรือมีส่วนได้เสียในธุรกิจที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการได้รับสัมปทาน เป็นต้น

(๓) ผู้ซึ่งกำลังดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่มีหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ควบคุมหรือกำกับดูแล เช่น การประกอบกิจการโรงงาน หรือธุรกิจหลักทรัพย์ เป็นต้น

(๔) ผู้ซึ่งอาจได้รับประโยชน์หรือผลกระทบจากการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ข้อ ๘ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้เฉพาะกรณีการรับของขวัญที่ให้ตามปกติประเพณีนิยม และของขวัญนั้นมีราคาหรือมูลค่าไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้ สำหรับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อ ๕ ในกรณีที่บุคคลในครอบครัวของเจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบในภายหลังว่าเป็นการรับของขวัญโดยฝ่าฝืนระเบียบนี้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้สำหรับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีราคาหรือมูลค่าเกินกว่าที่กำหนดไว้ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจงใจปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ของขวัญหรือรับของขวัญโดยฝ่าฝืนระเบียบนี้ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นข้าราชการการเมือง ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นประพฤติปฏิบัติไม่เป็นไปตามคุณธรรมและจริยธรรม และให้ดำเนินการตามระเบียบที่นายกรัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีว่าด้วยมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการการเมือง

(๒) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นข้าราชการประเภทอื่นนอกจาก (๑) หรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจ ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดทางวินัย และให้ผู้บังคับบัญชา มีหน้าที่ดำเนินการให้มีกรลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

ข้อ ๑๑ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่สอดส่อง และให้คำแนะนำในการปฏิบัติตามระเบียบนี้แก่หน่วยงานของรัฐ ในกรณีที่มิผู้ร้องเรียนต่อสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติในการให้ของขวัญหรือรับของขวัญฝ่าฝืนระเบียบนี้ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้

หน้า ๑๑

เล่ม ๑๑๘ ตอนพิเศษ ๑๐๔ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๔

ข้อ ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างให้เกิดทัศนคติในการประหยัดแก่ประชาชนทั่วไป ในการแสดงความยินดี การแสดงความปรารถนาดี การแสดงการต้อนรับ หรือการแสดงความเสียใจในโอกาสต่างๆ ตามปกติประเพณีนิยม ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพยายามใช้วิธีการแสดงออกโดยใช้บัตรอวยพร การลงนามในสมุดอวยพร หรือใช้บัตรแสดงความเสียใจ แทนการให้ของขวัญ

ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างค่านิยมการแสดงความยินดี การแสดงความปรารถนาดี การแสดงการต้อนรับ หรือการแสดงความเสียใจ ด้วยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง แนะนำหรือกำหนดมาตรการจูงใจที่จะพัฒนาทัศนคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของผู้อยู่ในบังคับบัญชาให้เป็นไปในแนวทางประหยัด

ข้อ ๑๓ ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

